

Asia: VN/12404/2021

Lausuntopyyntö: Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028

Lausunnonantajan lausunto

1. Palaute/kommentit luvusta 1

On hyvä, että yritystukien hallinnollista taakkaa kevennetään ottamalla käyttöön yksinkertaistettuja kustannusmalleja. Kustannusmallit pienentävät erityisesti maksatusvaiheen hallinnollista työtä. Asetusluonnoksen perusteella kuitenkin epäselväksi jää, voiko hakija esittää kustannusmallia itse vai onko se yksinomaan rahoituksen myöntäjän ratkaistavissa. Esitämme, että kustannusmallien soveltamista selkiytetään niin, että hakija voi vaikuttaa hakuvaiheessa korvausmuodon valintaan.

Esitämme myös, että asetuksen 4 §:ssä avustuksen käyttökohteisiin lisätään yritystoiminnan käynnistäminen ja uudistaminen. Käynnistäminen toisi selkeästi esille alkavien yritysten tukemisen. Uudistaminen koskee kaikkia TKI-hankkeita ja esimerkiksi rakennemurroksen alla olevien toimialojen muutosta. Säädöksen tarkistaminen mahdollistaisi muun muassa turvetoimialan yritysten tukemisen oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta.

Palkkakustannusten (6§) käsittely muuttuu huomattavasti nykyisestä käytännöstä. Työajanseurannasta luopuminen voi johtaa uusien työntekijöiden rekrytointien vähenemiseen ja olemassa olevan henkilöstön käyttöön hankkeiden toteutuksessa. Nykyinen käytäntö on korostanut uuden osaamisen saamista yrityksiin.

2. Palaute/kommentit luvusta 2

EU-linjausten perusteella tehtävät tukialueiden ja tukitasojen määrittelyt voivat johtaa liian korkeisiin tukitasojen eroihin Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Etelä- ja Länsi-Suomen kesken. Isot erot yritystukien määrissä ja tukitasoissa voivat vääristää kilpailua, heikentää entisestään maakuntien rajoilla sijaitsevien seutujen kehittymistä sekä lisätä vihreän siirtymän haittavaikutuksia. Kun avustuksia myönnetään, huomion tulee olla hankkeiden vaikuttavuudessa tukijärjestelmän

tavoitteiden mukaisesti. Yritysten ja muiden toimijoiden yhdenvertaisuus ja tasapuolinen kohtelu edellyttävät, että yrityksen kehittämisavustuksen ja toimintaympäristön kehittämisavustuksen myöntökriteerit ovat mahdollisimman yhteneväisiä eri puolilla Suomea.

Keski-Suomen liitto esittää, että maakunta voi jatkaa valtiontukialueena vuosina 2022–2027. Erityisesti tulee huolehtia, että Saarijärven-Viitasaaren seutu EU-liittymissopimuksen mukaisena harvaan asuttuna alueena pysyy yritystukien II-alueena ja että Jämsä vakavan rakennemuutoksen kaupunkina nousee II-alueeksi. Oikeudenmukaisen siirtymän vaikutusten perusteella esitämme lisäksi, että Joutsan ja Keuruun seudut sekä Konneveden kunta sisällytetään II-alueeksi. Turpeen energiakäytön nopea väheneminen heikentää näiden alueiden taloutta Saarijärven-Viitasaaren seudun ohella.

Kertakorvauksen sisältyminen kustannusmalleihin on erinomainen lisäys nykyiseen nähden.

3. Palaute/kommentit luvusta 3

On myönteistä, että toimintaympäristön kehittämisavustuksen rahoitusmalli on jatkossa samanlainen kuin muissa alue- ja rakennepolitiikan ohjelman kehittämishankkeissa. Muutos yksinkertaistaa hanketoteuttajien toimintaa. Asetuksessa tai vähintään asetusmuistiossa tulisi korostaa selkeämmin, että rahoitusmallit ovat samat kuin rahoituslain mukaan rahoitettavissa hankkeissa.

Asetusehdotuksen mukaan ELY-keskusten myöntämä toimintaympäristön kehittämisavustus on päällekkäinen maakuntien liittojen myöntämän alueellisen kehittämistuen kanssa. Esitys laajentaa ELY-keskusten toimivaltaa maakuntien liittojen toimivallan alueelle. Esitämme, että työ- ja elinkeinoministeriö täsmentää ripeästi aluekehittämislain (HE47/2021) rahoitusasetusta niin, että alueellisen kehittämistuen säädös mahdollistaa yritysten aidon osallistumisen hankekokonaisuuteen yhdessä julkisten kehittämis- ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Yritystukilain olisi mahdollistettava yritysryhmähankkeet, jotta kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tulosten soveltaminen ja käyttö yrityksissä nopeutuisi.

4. Palaute/kommentit luvusta 4

Ennakon maksu tuo tarpeellista joustavuutta hankkeen alkuvaiheeseen ja vähentää yritysten tarvetta hankkia siltarahoitusta.

Muuta palautetta asetusluonnoksesta

-

Peräaho Pirjo
Keski-Suomen liitto